

Leirfjord kommune

Næringsplan 2006 – 2009

Behandling	Dato	Saknr
Oppstart	9.3 2004	K-sak 21/04
1. behandling	26.1 2006	Fsk-sak 9/06
Offentlig ettersyn	15.3 2006	
Behandling	8.8 2006	Nærings- og forvaltnings- utvalg sak 52/06
Vedtatt	12.9 2006	K-sak 70/06

Innhold

1. INNLEDNING	4
1.1. Formål med planen	4
1.2. Plangrunnlag	4
1.3. Forholdet til overordnede planer.....	4
2. VURDERING AV NÅSITUASJONEN	5
2.1. Organisering av næringsarbeidet i kommune	5
2.1.1. Næringsfond.....	5
Næringsfond I.....	5
Næringsfond II.....	5
2.1.2. HALD.....	5
2.1.3. Andre samarbeidsprosjekter.....	5
2.2. Generelle utviklingstrekk.....	5
2.2.1. Kommunikasjon	5
2.2.2. Arbeidskraft.....	6
2.3. Utvikling - Næringer.....	6
2.3.1. Landbruk	6
2.3.2. Fiske og havbruk	6
2.3.3. Fiskeforedling	6
2.3.4. Pelsdyr.....	7
2.3.5. Offentlig sektor	7
2.3.6. Verksted, Handel og servicenæringer.....	7
2.3.7. Reiseliv.....	7
2.4. Resurser	7
3. SATSNINGSOMRÅDER	9
3.1. Landbruk.....	9
3.1.1. Målsetting:	9
3.1.2. Tiltak:	9
3.2. Tilrettelegging av infrastruktur for etablering og bosetting	10
3.2.1. Målsetting.....	10
3.2.2. Tiltak	10
3.3. Satsing på reiseliv.....	11
3.3.1. Målsetting.....	11
3.3.2. Tiltak	11
3.4. Kommunikasjoner	11
3.4.1. Målsetting.....	11
3.4.2. Tiltak	11
3.5. Markedsføring av kommunen.....	12
3.5.1. Mål.....	12
3.5.2. Tiltak	12

3.6.	Støtte oppbygging av næringsmiljøer/nettverk	12
3.6.1.	Mål.....	12
3.6.2.	Tiltak	13
3.7.	Satsing regionalt samarbeid	13
3.7.1.	Mål.....	13
3.7.2.	Tiltak	13
3.8.	Støtte til nyetablering og til videreutvikling av eksisterende næringsliv.....	13
3.8.1.	Mål.....	13
3.8.2.	Tiltak	13

1. Innledning

1.1. Formål med planen

Som mange andre distriktssamfunn så står Leirfjord kommune overfor mange utfordringer i tida framover. Samfunnet endrer seg raskt og vi blir stadig konfrontert med nye spilleregler.

En strategiske næringsplan skal være et styringsdokument for kommunen. Den skal brukes til å planlegge innsatsfelter innen næringsarbeidet og prioritere hvor ressursene skal brukes.

1.2. Plangrunnlag

Strategisk næringsplan for Leirfjord 1998 – 2001 ble vedtatt av kommunestyret 19.12 1997. Det har vært foretatt årlige rulleringer. Det blir i tillegg årlig utarbeidet rapport som inneholdt, regnskap, prosjektoversikt og vurdering av bruken av fondet i forhold til mål og strategier.

Den 9.3 2004 (K-sak 21/04) ble rådmannen anmodet om å sette i gang arbeidet med å lage ny strategisk næringsplan.

1.3. Forholdet til overordnede planer

Leirfjord kommune vedtok en strategisk kommuneplan 15.11 2001. Vedtatte hovedmål og visjoner i denne er overordnet næringsplanen. I kommuneplanen er følgende vedtatt:

Legge forholdene til rette for et mangfoldig og variert næringsliv.

Leirfjord kommune vil stå overfor store utfordringer både når det gjelder omstilling innenfor tradisjonelle næringer og for å legge til rette for utvikling av nye næringer

Leirfjord skal være en kommune med et variert næringsliv basert på lokale og menneskelige ressurser, som bidrar til gode og trygge arbeidsplasser, basert på et bærekraftig miljø.

Tiltak:

- Opprettholde og videreutvikle de naturgitte forutsetninger vi har i kommunen, som grunnlag for nye arbeidsplasser.
- Ligge i forkant av utviklingen med planlegging og tilrettelegging av arealressurser for etablering.
- Økt markedsføring av Leirfjord kommune.
- Legge til rette for nyetableringer og nye arbeidsplasser i kommunen.
- Sikre gode næringsprosjekt gjennom regionalt samarbeid.
- Styrke og videreutvikle næringsetablerernes kompetansenivå og skape et godt oppstartingsgrunnlag for nyetablerere
- Hjelp til videreutvikling av eksisterende næringer og bedrifter

2. Vurdering av nåsituasjonen

2.1. Organisering av næringsarbeidet i kommune

Kommunen hadde tidligere næringsarbeidet plassert hos en person, det er nå forankret i resurs- og utviklingssetaten med etatssjef som spesielt ansvarlig for næringsaker.

2.1.1. Næringsfond

Næringsfond I

Formålet med Næringsfond I er å styrke kommunens muligheter til kommunal næringsutvikling med utgangspunkt i lokalmiljøets forutsetninger og muligheter. Det kan brukes til kommunal tilrettelegging, støtte til nyetablering og videreutvikling av eksisterende bedrifter.

Fondet tilføres årlig midler fra Nordland fylkeskommune.

Næringsfond II

Dette næringsfondet er opprettet av Leirfjord kommune. Hensikten med fondet er å kunne støtte tiltak som ikke kommer inn under kriteriene for støtte fra Næringsfond II. Blant annet har det vært anvendt til tiltak som er prioritert i kommunens landbruksplan.

2.1.2. HALD

Leirfjord er med i prosjektet HALD. Deltakere i dette prosjekter er kommunen, Herøy, Alstahaug, Leirfjord og Dønna. Disse kommunene er definert som en region, Bo- Arbeids- og Service-region (BAS). HALD skal jobbe for omstilling i de deltakende kommunene.

Prosjektet skal gå fram til år 2008. Det skal hvert år brukes 8 millioner kroner på prosjekt innenfor fem satsningsområder:

Sjømat, Verksted- og Leverandørutvikling, Regionsenter, Reiseliv, samt Nettverk, kompetanse og forretningsutvikling.

HALD er finansiert med 75% fra Nordland fylkeskommune og 25% fra de deltakende kommunene.

2.1.3. Andre samarbeidsprosjekter

Leirfjord er med i Helgeland Regionråd. Dette forum tar initiativ i del næringspolitiske saker som er felles for regionen.

Helgelandskystens Reiseliv med turistkontoret i Sandnessjøen er en felles satsning for HALD-kommunene

2.2. Generelle utviklingstrekk

2.2.1. Kommunikasjon

Gode kommunikasjonstilbud er et svært viktig forutsetning for å sikre vekst og utvikling. Det har i en årrekke vært arbeidet for å få en bedre forbindelse med E6.

I dag er det i tillegg økende behov for gode sambandsløsninger innen datakommunikasjon. Det kan vise seg å bli like viktig i framtiden som veier og havner.

Kommunikasjon har vært en av hovedsatsningsområdene i tidligere planer. I planperioden som har gått er det kommet utbedring av rv 808 og bru til Sundøy.

2.2.2. Arbeidskraft

Leirfjord er del av en arbeidsregion med god tilgang på allmen arbeidskraft. På grunn av at vi har få arbeidsplasser og miljøer for folk med høy kompetanse, så er det vanskelig å få tilbake ungdommene som har tatt høyere utdanning.

2.3. Utvikling - Næringer

Primærnæringene, jordbruk og fiske, har tradisjonelt vært de viktigste i kommunen. De har fortsatt en stor betydning både med hensyn til sysselsetting og for videreutvikling av nye næringer.

Petroleumsvirksomheten kan få økende betydning lokalt.

Andre viktige næringer er: Havbruk, pelsdyroppdrett, reiseliv, handel og tjenesteyting.

2.3.1. Landbruk

Jordbruket er med unntak av offentlig virksomhet fremdeles den næringen som sysselsetter flest personer i kommunen. Antall årsverk innen jordbruk har de senere år vært relativt stabilt. Det foregår en viktig strukturendring på denne sektor som gir virkninger innen kommunen. Den statlige jordbrukspolitikken er for tiden todelt. På den ene siden støttes tiltak for å få større bruk innen det tradisjonelle jordbruket og på den andre siden støttes tiltak for å få utviklet tilleggsnæringer.

Lokale eksempler er at innen melkeproduksjonen, som er det viktigste landbruksproduksjonen i kommunen, har antall aktive melkekvoter gått ned fra 62 til 53 i tidsrommet 1999-2005. I samme tidsrom har melkeproduksjonen økt med ca 5 %.

Utvikling av tilleggsnæringer i samme tidsrom har vært beskjedent men det er innvilget Bygdeutviklingsmidler til 4 prosjekt.

Merknad [ALB1]: Finnes det tall på dette

2.3.2. Fiske og havbruk

Antallet fiskere innen det tradisjonelle fisket er lavt men relativt stabilt.

Det har vært en del satsing på havbruk. Mens det tidligere bare var oppdrett av laks, er det nå gitt konsesjon for 16 lokaliteter med skjell og 8 for torsk. Det er ikke lenger noen konsesjoner for laks i kommunen. Utviklingen på havbruksområdet har ikke vært som forventet.

Mesteparten av skjelloppdrettet i Nordland fylke er lokalisert i vår region, og det er etter hvert bygd opp en betydelig lokal kompetanse. Leirfjord er utpekt til regionalt senter for skjelloppdrett. Kommunen har i inneværende planperiode lagt ned et betydelig arbeide i form av grunnlagsinvesteringer, støtte til etablering og planarbeid.

2.3.3. Fiskeforedling

Kommunen har hatt en større bedrift for fiskeforedling. Etter en rekke fusjoner endte det opp med at denne bedriften ble nedlagt i 2003. Den er nå overtatt av lokale interesser og ny drift er satt i gang. I tillegg er det i gang forsøk med videreforedling av skjell-mat.

2.3.4. Pelsdyr

Pelsdyrnæringa i Leirfjord utgjør et betydelig miljø i landsmålestokk. Den har nettopp gjennomgått en fase med oppgradering av eksisterende anlegg og utvidelse.

Kommunens innsats for denne næringen har vært konsentrert om tilrettelegging for områder og grunnlagsinvesteringer

Pelsdyrnæringen er inne i en positiv utvikling. Etter mange år med tilbakegang og stagnasjon i det internasjonale pelsmarkedet er det nå en viss utbygging.

2.3.5. Offentlig sektor

Offentlig sektor har vært og er inne i en omstillingsperiode. Det har gitt nedgang i arbeidsplasser lokalt. Dette gjelder både statlig og kommunal sektor.

I løpet av de siste 10 årene er alle postkontor i kommunen lagt ned og vi har fått post i butikk.

Likeens er det lokale ligningskontoret lagt ned. Flyktningemottaket er opprettet og lagt ned.

Innen kommunal sektor har det også vært en del endringer, det har både gitt seg utslag i nedgang av arbeidsplasser og omdisponering av resurser. I tidsrommet 2004-2005, var nedgang fra 192,2 – 183,8 årsverk, antall ansatte gikk ned fra 260-241.

2.3.6. Verksted, Handel og servicenæringer

På dette området er det liten endring. Etter at det ble gratis å kjøre over Helgelandsbrua sommeren 2005, er disse næringene blitt sterkere konkurranseutsatt. De fleste innen disse næringene driver ganske marginalt. Disse bedriftene har stor betydning som basisforutsetning for bosetting og det øvrige næringslivet.

2.3.7. Reiseliv

Reiseliv har hatt nedgang i plan-perioden. Dette skyldes i hovedsak at anleggene har vært leid ut til andre formål. Reiseliv er imidlertid en voksende næring i landsdelen. Den er i ferd med å bli viktigere enn fiskeriene, i alle fall når det gjelder antall arbeidsplasser. Nordland fylkeskommune har for øvrig pekt ut Helgeland som et nytt hovedsatsingsområde innen reiseliv.

2.4. Resurser

Leirfjord har ikke noen kjente resurser som skiller seg ut fra det mange andre kommuner har. Vi vil derfor neppe få noen stor pågang fra etablere utenfor kommunen som vil investere her, med et mulig unntak for reiselivsbransjen. Det må antas å ligge størst muligheter i å støtte lokale initiativ for næringsutvikling.

Det vil ikke si at Leirfjord er uten resurser. Blant de som peker seg ut som gunstig for næringsutvikling er:

- Et oppgående landbruk der det er i gang flere interessante forsøk på videreutvikling av jordbruket og utvikling av tilleggsnæringer som er basert på lokale produkter og resurser.
- En engasjert lokalbefolkning med stor lojalitet til sitt heimsted. De viser et betydelig engasjement innen kultur og friluftsliv. Dette har blant annet resultert i arrangementer som har trukket folk til kommunen, stier, løyper og rasteplasser som har åpnet utmarka både for fastboende og besøkende. Disse tiltakene har foruten den lokale trivsel-effekten, sannsynligvis stor betydning for reiselivsnæringen.

- Kultur, tradisjoner, håndverkere, bedrifter basert på lokale råvarer
- Beliggenhet, kommunen har både kyst og innland og nærhet til større befolkningsentra.
- Høgskole i nærheten. Foruten at det gir mulighet for utdanning/etterutdanning, så er personer knyttet til høgskolemiljøer ofte en resurs i seg sjøl.
- Utmarksområder som delvis er tilrettelagt for vinteridrett.
- Det er vedtatt at Helgeland skal være viktig satsningsområde i fylkets næringsstrategi. Økt og positiv markedsføring av distriktet vil også komme kommunen til gode.

3. Satsningsområder

3.1. Landbruk

Landbruk har eget planverk, men det har vært, og er, den viktigste næringen i kommunen. Den har en betydning som går langt utover antall arbeidsplasser og umiddelbar verdiskaping. Næringen disponerer over nesten alt av arealressurser i kommunen. Den har stor kulturell og bosettingsmessig betydning. Den er også viktig for utvikling av andre næringer. Det skjer en god del spennende næringsmessig nyskaping og nytenking i tilknytning til landbruk, dette har klar betydning for øvrig næringsliv. Det virker derfor meningsløst å utelate denne næringen helt i planen. Revisjon av landbruksplanen skal ta til i nærmeste framtid.

3.1.1. Målsetting:

Det er svært viktig å opprettholde og å styrke landbruket i kommunen. Det bør vurderes å gi støtte til tiltak som ikke får støtte fra andre offentlige instanser. Dette gjelder både tiltak for å øke lønnsomheten i det tradisjonelle landbruket, utvikling av tilleggsnæringer og forsøk med nisjeproduksjon

3.1.2. Tiltak:

Tiltak 1	Opprettholde næringsfond II
Tiltak	Sette av et årlig beløp
Ansvar for tiltak	Kommunestyret/Nærings- og forvaltningsutvalget
Kostnader	Min. 500 000
Finansiering	Kommunebudsjettet
Rapportering	Kommunestyret

Tiltak 2	Leirfjord skal fortsatt opprettholde og styrke det tradisjonelle landbruket
Tiltak	Støtte tiltak i samsvar med landbruksplan
Ansvar for tiltak	Nærings- og forvaltningsutvalg
Kostnader	Min. 200 000
Finansiering	Næringsfond II

Tiltak 3	Leirfjord kommune skal i samarbeid med kommunale landbruksorganisasjoner nedsette et tverrfaglig utvalg
Tiltak	Kartlegge ledige gardsbruk og utrede potensiale for ny utnyttelse/aktivitet
Ansvar for tiltak	Resursavdeling
Kostnader	30 000
Finansiering	Næringsfond II

3.2. Tilrettelegging av infrastruktur for etablering og bosetting

Dette er og har alltid vært et av hovedområdene for kommunens næringssetting. Det har vært lagt ned mye resurser i å bygge veier, skaffe en tilfredsstillende vannforsyning, klargjøre næringsområder og ellers generell planlegging for å muliggjøre næringssetting.

3.2.1. Målsetting

Oppgradere nødvendig infrastruktur for næringslivet i kommunen, og legge tilrette for nysetting. Man skal ligge i forkant i forhold til å planlegge framtidige industri/forretningsområder

3.2.2. Tiltak

Tiltak 1	Oppgradering av kommunale veier
Ansvar for tiltak	Kommunestyret
Kostnader	500 000
Finansiering	Kommunebudsjettet
Gjennomføring	2006-2008

Tiltak 2	Utbygging av bredbånd til hele kommunen
Ansvar for tiltak	Kommunestyret
Kostnader	1 100 000
Finansiering	RDA-midler, Næringsfond II
Gjennomføring	2006-2007

Tiltak 3	Skaffe tilfredsstillende vann til næringsformål
Ansvar for tiltak	Kommunestyret
Kostnader	I hht. Hovedplan for vann og økonomiplan
Finansiering	Kommunebudsjettet
Gjennomføring	2006-2008

Tiltak 4	Utarbeide sentrumsplan for Leland (stedsutvikling)
Ansvar for tiltak	Kommunestyret
Kostnader	1 500 000
Finansiering	Leirfjord kommune, Fylkeskommune, Statens Vegvesen, etablerte firma
Gjennomføring	2007-2009

3.3. Satsing på reiseliv.

Reiseliv er en liten men voksende næring i kommunen.

Nordland fylkeskommune har vedtatt å satse på Helgeland i reiselivssammenheng. Det er svært viktig å være med og dra nytte av den økte interessen for Helgelandskysten blant turister.

3.3.1. Målsetting

Økt satsing på reiseliv i kommunen. En hovedsak er å ha noe å tilby til de turistene som allerede er begynt å besøke regionen.

3.3.2. Tiltak

Tiltak 1	Støtte oppbygging av overnattingstilbud i kommunen
Ansvar for tiltak	Private aktører
Finansiering	Private midler, offentlige tilskudd

Tiltak 2	Arbeide for å styrke markedsføringen av regionen
Ansvar for tiltak	Kommunestyret, HALD, regionrådet
Kostnader	130 000
Finansiering	Kommunale næringsfond

3.4. Kommunikasjoner

Kommunikasjoner har vært et hovedpunkt i næringsarbeidet i kommunen i lange tider. Arbeidet har hittil vært konsentrert om tradisjonelle former for kommunikasjon, opprustning av RV 78 og RV 808, Sundøybrua, rutetider og lignende. I seneste periode har arbeidet med ny trase for rv. 78 og tunnel gjennom Toven vært høyt prioritert.

Begrepet kommunikasjon må nå utvides til utbygging innen datakommunikasjon.

3.4.1. Målsetting

Arbeide for å få oppgradert kommunikasjoner

3.4.2. Tiltak

Tiltak 1	Fortsatt sterk satsning på regionalt samarbeid om regionale veiløsninger
Tiltak	Regionalt samarbeid for å få ny Rv 78
Ansvar for tiltak	Ordfører, regionråd

Tiltak 2	Regionalt samarbeid for å få tjenlige rutetilbud på offentlige kommunikasjonsmidler.
Ansvar for tiltak	Ordfører, regionråd

3.5. Markedsføring av kommunen

Leirfjord ligger midt mellom Vefsn, Rana og Alstahaug. Den har vært sett på som mindre viktig enn nabokommunene. Dette har preget andres tenking om oss og også vår tenking om oss sjøl. Vi har mye å hente på å oppgradere vårt syn på oss sjøl og vår kommune. For å kunne fortelle andre om hvor bra det er her så må vi faktisk synes det sjøl.

Det er i gang et prosjekt for markedsføring av tomter for boliger og næringsarealer. Det har vært gitt ut avis og det er laget ei ny heimeside.

3.5.1. Mål

Styrke og utvikle positive verdier knyttet til Leirfjord-navnet. Gjøre kjent både for innbyggere og andre hvilke bo- og næringsmulighetene som finnes her.

3.5.2. Tiltak

Tiltak 1	Utvikle kommunale internetsider for markedsføring og bosetting
Ansvar for tiltak	Kommunestyret
Kostnader	
Finansiering	Kommunebudsjett

Tiltak 2	Vurdere støtte til forskjellige kulturaktiviteter som er med og markedsfører kommunen positivt og også styrker næringsaktivitet.
Ansvar for tiltak	Nærings- og forvaltningsutvalg
Kostnader	
Finansiering	Næringsfond

Tiltak 3	Utarbeide turistbrosjyre for Leirfjord
Ansvar for tiltak	Administrativ ledelse/næringsetat
Kostnader	35 000
Finansiering	Kommunalt næringsfond, næringsdrivende
Gjennomføring	2007

3.6. Støtte oppbygging av næringsmiljøer/nettverk.

3.6.1. Mål

Støtte til oppbygging av kompetanse og samarbeid. Dette området er et prioritert område innen HALD – satsingen. Det må spesielt tas tiltak for at dette arbeidet fortsetter etter at HALD-perioden er over

3.6.2. Tiltak

Tiltak 1	Utvikle eksisterende nettverk bl.a. gjennom HALD, Høgskolen i Nesna, Næringsshagen i Sandnessjøen
Ansvar for tiltak	Politisk og administrativ ledelse
Kostnader	Avhengig av i hvilken grad det er deltakere fra kommunen
Finansiering	Kommunale Næringsfond

3.7. Satsing regionalt samarbeid

Regionalt samarbeid har stor og økende betydning. Kommunen deltar allerede i en rekke samarbeidsorganer som har som mål å styrke og utnytte de mulighetene som ligger i regionalt samarbeid.

3.7.1. Mål

Fortsatt styrking av det regionale samarbeidet.

3.7.2. Tiltak

Tiltak 1	Delta og initiere diskusjoner for å finne de områdene det vil være mulig og ønskelig med en med felles næringsstrategier, -tiltak og -politikk innen regionen
Ansvar for tiltak	Ordfører

3.8. Støtte til nyetablering og til videreutvikling av eksisterende næringsliv

Kommunen er med i regionale organisasjoner som arrangerer kompetansegivende opplæring. Det gis også, etter vurdering i det enkelte tilfelle, støtte til kompetansegivende kurs/seminarer arrangert av andre instanser, når de har deltakere fra kommunen.

3.8.1. Mål

Det skal legges stor vekt på å gi nye etablerere en positiv mottakelse.

På samme måte skal det legges vekt på å støtte opp om bedrifter som ønsker å videreutvikle sin næring.

3.8.2. Tiltak

Tiltak 1	Det skal vurderes støtte til prosjekter som ikke kommer inn under andre offentlige støtteordninger.
Ansvar for tiltak	Nærings- og forvaltningsutvalg
Kostnader	
Finansiering	Næringsfond I og II

Tiltak 2	Bidra til at det startes etablererkurs for alle som starter opp med ny etablering.
Ansvar for tiltak	HALD, regionråd
Kostnader	Gis i samsvar med antall deltakere fra kommunen
Finansiering	Kommunale næringsfond